

Tweede LNVH symposium

Vrouw en Wetenschap: de Nieuwe Generatie

6 april 2006, Het Trippenhuys, Amsterdam

Verslag door Dolly Heuveling van Beek

Het netwerken begint al voor de start van het Symposium. Van de ongeveer 350 vrouwelijke UHDs van Nederland zijn er 90 bijeen in de Foyer van het KNAW-gebouw, Het Trippenhuys in Amsterdam en spreken elkaar onder het genot van koffie, thee en koekjes voor aanvang van het uitgebreide programma. De symposium-tassen hebben een boodschap, de roze tekst "Meer vrouwen in de wetenschap" zegt genoeg: de doorstroom en instroom van vrouwen in de wetenschap is vandaag een belangrijk thema.

Els Goulmy, voorzitter van het LNVH verwelkomt de zaal met foto's van de gemiddelde wetenschapper: witte mannen van middelbare leeftijd. Maar met een strijdbaar citaat van Madeleine Albright en een advies van haar moeder zet Goulmy de toon positief.

De heer Van Bochove, directeur Onderzoek en Wetenschapsbeleid van het ministerie OCW opent het symposium. Zijn betoog centreert zich rond een aantal oplossingen voor de lage participatie van vrouwen, vooral in de hoogste functiecategorieën. In de lagere wetenschappelijke functies zoals promovendus en postdoc vindt men het volgens Van Bochove nog wel chique als er wat meer vrouwen bijkomen, maar in de hoogste regionen is het oorlog. Omstreden maatregelen zoals quota noemt hij ook als oplossing want: "Het is oorlog, alle middelen zijn geoorloofd."

Dan beginnen de workshops. De aanwezige UHD's zijn, in twee rondes, naar voorkeur ingedeeld over de volgende workshops:

- Vier wegen naar succesvol academisch leiderschap
- Strategisch gedrag en fysieke invloed
- Onderhandelen en invloed uitoefenen
- Inzetten en organiseren van je authentieke kracht
- Professioneel profileren

Wanneer de vrouwelijke hoogleraren 's middags zijn gearriveerd en de lunch is gebruikt, houdt de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Maria van der Hoeven haar openingstoespraak. Zij laat weten dat het onderwerp 'Vrouw en Wetenschap' haar na aan het hart ligt en dat haar ambitie is dat in 2010 15% van de hoogleraarposities door vrouwen wordt bekleed. Van der Hoeven gaat in op het beleid dat haar ministerie voert om dit te kunnen bewerkstelligen. Zij noemt de notitie "Onderzoekstalent op waarde geschat" die zij met staatssecretaris Rutte uitbracht en meldt dat deze vrijwel naadloos aansluit op de titel van het LNVH symposium: "de nieuwe generatie". Diversiteit loont volgens de minister: "Diversiteit betekent gewoon meer kwaliteit, meer creativiteit, meer winst." Zij roept de aanwezigen op samen te werken, een netwerk te vormen in het veld. Het mentoring-netwerk dat vandaag zal worden opgericht noemt zij als een prachtig voorbeeld van hoe het ook kan. Omdat de minister vindt dat de instellingen zelf te weinig doen, heeft zij jong talent, vrouwen en allochtonen permanent op haar lijstje staan wanneer zij besprekingen voert met de universiteitsbestuurders. Aan de KNAW heeft zij gevraagd de universiteiten te volgen en haar van advies te voorzien. De minister sluit haar toespraak af met een herhaling van haar oproep aan de aanwezige UHD's en hoogleraren: "Vorm niet alleen hier een netwerk, maar ook in het veld."

Voorzitter Els Goulmy laat de minster na haar toespraak weten dat er genoeg professorabele UHD's in het publiek zitten om de norm van 15% vandaag nog te halen. Maria van der Hoeven reageert lachend: "maar dan hoef ik niks meer te doen!".

"De Alma mater en de Masculiene leider: een dynamisch duo dat vraagt om een machtige metamorfose" is de titel van de lezing door prof.dr. Janka Stoker. In deze lezing gaat Stoker in op het onderzoek dat zij in opdracht van Intermediair deed naar feminien en masculien leiderschap. Belangrijkste resultaat: het verschil tussen mannen en vrouwen zit niet zozeer in het verschil tussen feminien en masculien leiderschap maar veel meer in de twee andere leiderschapsstijlen, ongedifferentieerd en androgyn leiderschap. Uit haar onderzoek blijkt dat de laatste de meest effectieve is en het meest aan vrouwen wordt toegeschreven en ongedifferentieerd leiderschap als minst effectief en meest aan mannen toegeschreven.

Het forum en de zaaldiscussie gaan vooral over de piramidale structuur en de harde competitie binnen de wetenschap, kwantiteit (publicaties) die bij benoemingen belangrijker is dan kwaliteit en het belang van een netwerk voor UHD's. De voorzitter van het forum, Joris van Bergen, vraagt de zaal wie oplossingen weet om de het percentage vrouwelijke hoogleraren naar 20 tot 25% te krijgen. De zaal reageert verdeeld. Oplossingen gaan van meer geld voor positieve actie tot het bevorderen van alle vrouwelijke UHD's tot hoogleraar en van quota naar tenure track.

Nadat door de deelnemers van de workshops kritisch maar overwegend positief wordt gerapporteerd over de inhoud en beleving ervan en Tineke Willemsen de start van het mentoring-netwerk heeft toegelicht sluit Els Goulmy het symposium af. Op naar de mentor-mentee ontmoetingsmarkt om te *speeddaten*. Door vrijwel alle aanwezigen wordt dan geborreld en genetwerkt en ten slotte blijken maar liefst 60 vrouwen zich te hebben opgegeven als mentor dan wel mentee. Het symposium is geslaagd met een groot aantal deelnemers, interessante workshops, relevante, goede toespraken en bovenal is de dag succesvol vanwege het bijeenbrengen van vrouwelijke topwetenschappers en de nieuwe generatie vrouwen in de wetenschap. Zij hebben ideeën uitgewisseld, kennisgemaakt en zich aan elkaar verbonden tijdens de mentor-mentee ontmoetingsmarkt. Nu is er werk aan de winkel om de doorstroom van vrouwen in de wetenschap te bevorderen.